

אסטרטגיה בין תיאוריה לפרקטיקה: מחשבה אסטרטגית וחשיבה אסטרטגית

תיאור הקורס

קורס זה מקנה היכרות היסטורית, ידע תיאורטי, וכלים אנליטיים מעשיים המאפשרים חקירה, עיצוב וניהוג של אסטרטגיה צבאית-ביטחונית בהקשר של מדיניות הביטחון הלאומי. החניכים יעברו חוויה אינטלקטואלית של התמודדות עיונית ומעשית עם ההיסטוריה, התיאוריה והפרקטיקה של חשיבה אסטרטגית-צבאית בהקשר של הביטחון הלאומי, באמצעות שלושה מאמצים דידיקטיים, המשלימים זה את זה.

החלק הראשון של הקורס מציג לחניכים את תחום "לימודי האסטרטגיה", כדיסציפלינה אקדמית של מדעי המדינה. חלק זה בוחן את מקומו של מוסד המלחמה ביחסים הבינלאומיים, מתחקה אחר התפתחות המחשבה הצבאית בעת החדשה, בזיקה להשתנות אופי הלחימה בהקשרים קונבנציונליים, על-קונבנציונליים ותת-קונבנציונליים. כמו כן, בחלק זה מתודעים החניכים להיסטוריה האינטלקטואלית של תהליכי הדיאגנוזה המודיעינית, Net Assessment ותכנון אסטרטגי, והיווסדם של תחומים מקצועיים אלה כנדבכי היסוד במדיניות הביטחון הלאומי בקהילות אסטרטגיות בעולם.

החלק השני של הקורס מציג לחניכים מגוון של גישות ואסכולות של חשיבה אסטרטגית במישור הצבאי, וכלים אנליטיים שתומכים בתהליך קבלת ההחלטות בתחום הביטחון הלאומי בכלל, ובעת עיצוב וניהוג של אסטרטגיה צבאית בפרט. קונקרטי, חלק זה של הקורס סוקר את המורכבויות הקוגניטיביות של תהליך עיצוב האסטרטגיה, מציג מושגי יסוד בחשיבה המערכתית, ומקנה לחניכים בסיס אינטלקטואלי המאפשר חקירה מערכתית, הנמצאת בליבת החשיבה האסטרטגית.

החלק השלישי של הקורס מתמקד בחקירה שיטתית של סוגיות אסטרטגיות נבחרות. חלק זה של הקורס מאפשר לחניכים לשלב את הידע התיאורטי הבסיסי עם מיומנויות החשיבה האסטרטגית אשר נרכשו קודם לכן, ולהתמודד באמצעותם, הלכה למעשה, עם סוגיות הליבה העכשוויות העומדות במוקד העיסוק של הקהילה האסטרטגית הישראלית.

דרישות הקורס

- קריאת חומר אקדמי לקראת השיעורים (חומר חובה מודגש)
- הובלה והשתתפות בדיון על בסיס חומר הקריאה
- כתיבת עבודה מסכמת

חלק א: התפתחות המחשבה האסטרטגית- הצבאית

נושא ראשון: האבולוציה של מוסד המלחמה, התפתחות החשיבה האסטרטגית המודרנית, והיווסדם של לימודי האסטרטגיה בעולם האקדמי (16.10.17)

קריאת חובה

- John Baylis and James Wirtz, "Introduction," in John Baylis, James Wirtz, Colin Gray, and Eliot Cohen, *Strategy in the Contemporary World* (Oxford: Oxford UP, 2007), pp. 1-17.
- Michael Sheehan, "The Evolution of Modern Warfare," in *Strategy* (2007), pp. 42-66.

קריאת רשות

- Thomas G. Mahnken, "Strategic Theory," in *Strategy* (2007), pp. 66-82.
- John Garnett, "The Causes of War and the Conditions of Peace," in *Strategy* (2007), pp. 19-42.
- Collin Gray, *Schools for Strategy: Teaching Strategy for 21st Century Conflict* (US Army Strategic Studies Institute, 2009).

נושא שני: תולדות המחשבה האסטרטגית וההתפתחות לחימה קונבנציונלית (16.10.17)

קריאת חובה

- John Ferris, "Conventional Power and Contemporary Warfare," in *Strategy* (2007), pp. 260-263; pp. 253-274.
- Dima Adamsky, *The Culture of Military Innovation* (Stanford UP, 2010), Introduction (Available in Hebrew).

קריאת רשות

- Steven Biddle, "Land Warfare: Theory and Practice," in John Baylis, James Wirtz, Eliot Cohen, Colin Gray, *Strategy in the Contemporary Word* (Oxford UP, 2004), pp. 91-113.
- Sam Tangredi, "Sea Power: Theory and Practice," *Strategy* (2004), pp. 113-137.
- Timothy Garden, "Air Power: Theory and Practice," *Strategy* (2004), pp. 137-161.

נושא שלישי: תולדות המחשבה האסטרטגית בעידן הלוחמה ההיברידית (18.10.17)

קריאת חובה

- Itai Brun, "The Other Revolution in Military Affairs," *Journal of Strategic Studies*, Aug. 2010, pp. 535-567 (Hebrew version available in Maarachot).

קריאת רשות

- Dima Adamsky, "Jihadi Operational Art: The Next Wave of Jihadi Strategic Studies," *Studies in Conflict and Terrorism*, no. 1, 2010.
- James D. Kiras, "Irregular Warfare," in *Strategy in the Contemporary World* (2007), pp. 163-192.
- Alex Wilner, "Deterring the Undeterrable," *Journal of Strategic Studies*, vol. 34, no. 1, 2011.

נושא רביעי: תולדות המחשבה האסטרטגית בעידן הגרעיני (22.10.17)

קריאת חובה

- Lawrence Freedman, *Deterrence* (Cambridge: Polity Press, 2004), pp. 6-25.

קריאת רשות

- Dima Adamsky and Yossi Baidatz, Theory and Practice of Israeli Approach to Deterrence, *Eshtonot* 8, 2014 (Hebrew).
- T.V. Paul, "Complex Deterrence: An Introduction," in T.V. Paul, Patrick M. Morgan, and James, J. Wirtz, *Complex Deterrence: Strategy in the Global Age* (Chicago: The University of Chicago Press, 2009), pp. 1-31.
- C. Dale Walton and Colin S. Gray, "The Second Nuclear Age: Nuclear Weapons in the Twenty-first Century," in *Strategy* (2007), pp. 209-228.
- John Baylis and Mark Smith, "The Control of WMD," in *Strategy* (2007), pp. 228-253.

נושא חמישי: ההיסטוריה האינטלקטואלית של היווסדות דיאגנוזה מודיעינית. Net Assessment ותכנון אסטרטגי כתחומי הליבה המקצועיים (29.10.17)

קריאת חובה

- Mark Lowenthal, "What is Intelligence?" in *Intelligence from Secrets to Policy* (CQ Press, 2008), pp. 1-9; "The intelligence process," pp. 55-67.
- Paul Bracken, "Net Assessment: A Practical Guide," *Parameters* (Spring 2006), pp. 90-100.
- Dima Adamsky, *The Culture of Military Innovation* (Stanford: Stanford UP, 2010), Conclusion (Available in Hebrew).

קריאת רשות

- Jeffrey S. Lantis and Darryl Howlett, "Strategic Culture," in *Strategy* (2007), pp. 82-99.
- Roger Z. George and James B. Bruce, *Analyzing Intelligence: Origins, Obstacles and Innovations* (Georgetown University Press, 2008), pp. 1-13
- Colin Gray, "Why strategy is difficult?" in Thomas Mahnken and Joseph Maiolo, *Strategic Studies: A Reader* (Routledge, 2008), pp. 391- 398.
- Eliot Cohen, "Technology and Warfare," in *Strategy in the Contemporary World* (2007), pp. 141-161.

חלק ב : חשיבה אסטרטגית

נושא ראשון : מהות, מורכבות ופרדוקסליות של חשיבה אסטרטגית
נושא שני : אסטרטגיה בין גישה סטטית-רציונלית לבין גישה דינמית-הוליסטית
נושא שלישי : חשיבה מערכתית, גישה מערכתית והרמה המערכתית - בירור מושגי
נושא רביעי : אסטרטגיה כמערכת למידה – מהות ותהליך של חקירה מערכתית
נושא חמישי : תכנון אסטרטגי כתהליך שיטתי של פיתוח ידע מערכתי